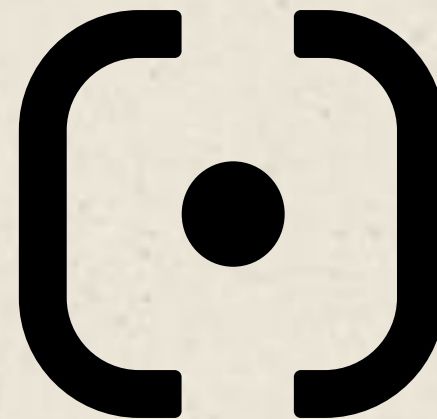

JEDEN SVĚT

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL
DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ
O LIDSKÝCH PRÁVECH

**Závěrečná
zpráva**

www.jedensvet.cz

2019

Úvodní slovo	4
Jeden svět v číslech	5
Téma: Bezpečná blízkost	6
Kampaň a vizuál	7
Soutěžní kategorie	9
Tematické kategorie	9
Vítězné filmy	11
Divácká cena Nadačního fondu Avast	13
Mluvicí kino	14
Virtuální realita	16
Doprovodný program	17
Poroty	18
Vybraní hosté JS 2019	20
Cena Homo Homini	21
Jeden svět pro všechny	22
Jeden svět na školách	24
Festivals Meet Festivals	26
East Doc Platform	27
Festivalové prostory v Praze	28
Ohlasy hostů	29
Ohlasy diváků	29
Kdo jsou diváci a divačky JS a co je zajímavá?	30
Jeden svět v regionech	32
Jeden svět v Bruselu	33
Promítejte i ty!	34
Kontakt	35

Milí diváci a divačky, partneři, přátelé a podporovatelé Jednoho světa,

*festival letos vstoupil do druhé dekády své existence. Po loňských oslavách kulatého výročí jsme se posunuli zase o něco dále. Jako každý rok jsme i letos promítli **více jak stovku dokumentů z celého světa zachycující jedinečné příběhy**. Filmy, které promítáme, vypráví o osudech lidí, kteří jsou od nás vzdáleni, ale díky síle filmového obrazu se nám přibližují, a nám je tak umožněno prožít jejich životní dramata téměř na vlastní kůži. Podobná intenzivní filmová setkání nám mohou pomoci opustit zažitá stereotypy a překonat zdánlivou vzdálenost k lidem jiných kultur, jiného vyznání a jiných jazyků.*

*Právě o překonávání vzdáleností pojednávalo také letošní téma Jednoho světa – „**Bezpečná blízkost**“. Nemine dne, abychom neslyšeli o tom, že „my“ jsme zastánci těch dobrých a správných hodnot a oproti nám stojí „oni“ s pokřiveným, nesprávným viděním světa. Mediálně nadužívané slovní spojení „rozdělená společnost“ pak už jenom podporuje pocit, že už si vlastně navzájem nemáme co říct, že „my“ si s „nimi“ prostě už nerozumíme. Ze společnosti se vytrácí nejenom schopnost vést konstruktivní dialog, ale také vzájemná solidarita.*

Proto jsme se rozhodli podívat se na téma rozdělené společnosti z té opačné stránky a zeptali jsme se – co máme všichni společného? Co nás spojuje, překračuje propasti a umožňuje nám sdílet strasti i radosti života na jedné planetě?

Na to odpovídá 117 filmových pozorování a příběhů, které letos Jeden svět přinesl do 36 českých měst a Bruselu a bude po celý rok přinášet na stránkách Promítej i Ty!.

Děkujeme, že si s námi rozumíte také a že jste nám bezpečně blízko jako naši diváci, partneři, sponzoři, podporovatelé, dobrovolníci... Vážíme si toho a těšíme se na budoucí spolupráci.

Ondřej Kamenický, ředitel festivalu Jeden svět

JEDEN SVĚT V ČÍSLECH

	PRAHA	REGIONY	BRUSEL
	48 417	82 690	1 120
VEŘEJNOST	34 245	22 766	
ŠKOLNÍ PROJEKCE	13 326	53 484	
DOPROVODNÉ AKCE	846	6 440	
CELKOVÁ NÁVŠTĚVNOST:	132 227		

PRAHA:

230

pofilmových debat

6

debat s mezinárodními hosty
v rámci programu
Mluvící kino

105

filmů

12

projektů
virtuální reality

395

projekcí
pro veřejnost

168

školních projekcí

REGIONY:

522

veřejných
projekcí

823

školních projekcí

BRUSEL:

12

projekcí
pro veřejnost

3

školní
projekce

14

debat

210

mezinárodních
hostů – filmových
tvůrců a protago-
nistů, lidskopráv-
ních aktivistů
a organizátorů
filmových festivalů

5

filmů opatřených
audiopopisem pro
nevidomé a slabo-
zraké diváky a di-
vačky

20

filmů s titulky
pro neslyšící
a nedoslýchavé
diváky a divačky

3

relaxované
projekce

12

pofilmových debat
a doprovodných
akcí tlumočených
do českého znako-
vého jazyka

14

tematických
kategorií

20

premiér

— 17 světových a
mezinárodních

— 3 evropské

27 756

fanoušků
na Facebooku

2 876

sledujících
na Instagramu

2 757

sledujících
na Twitteru

TÉMA JEDNOHO SVĚTA 2019: BEZPEČNÁ BLÍZKOST

Kdo jsem, kam patřím? Mám svůj domov, svou rodinu, svou zemi, svůj národ – to jsem já. A co jiní lidé, kteří mají jiné domovy, rodiny, patří k jinému národu? Co mě s nimi spojuje? Co máme společného? A co nás naopak rozděluje? A co s tím? Kde se setkáváme, kde se míváme?

Do veřejné debaty se pravidelně vrací téma „rozdělené společnosti“. Politika i veřejná diskuse je čím dál více ovládána narativem „my“ vs. „oni“ – voliči Zemana versus voliči Drahoše, Babiš nebo anti-Babiš, vítáči a odmítači, lepšolidi, sluníčkáři, kavárna – všechny tyto nálepky před pár lety ještě vlastně vůbec neexistovaly. A netýká se to jen české společnosti, ostře se vůči sobě vymezují i voliči a odpůrci Trumpa v USA nebo třeba příznivci a odpůrci brexitu.

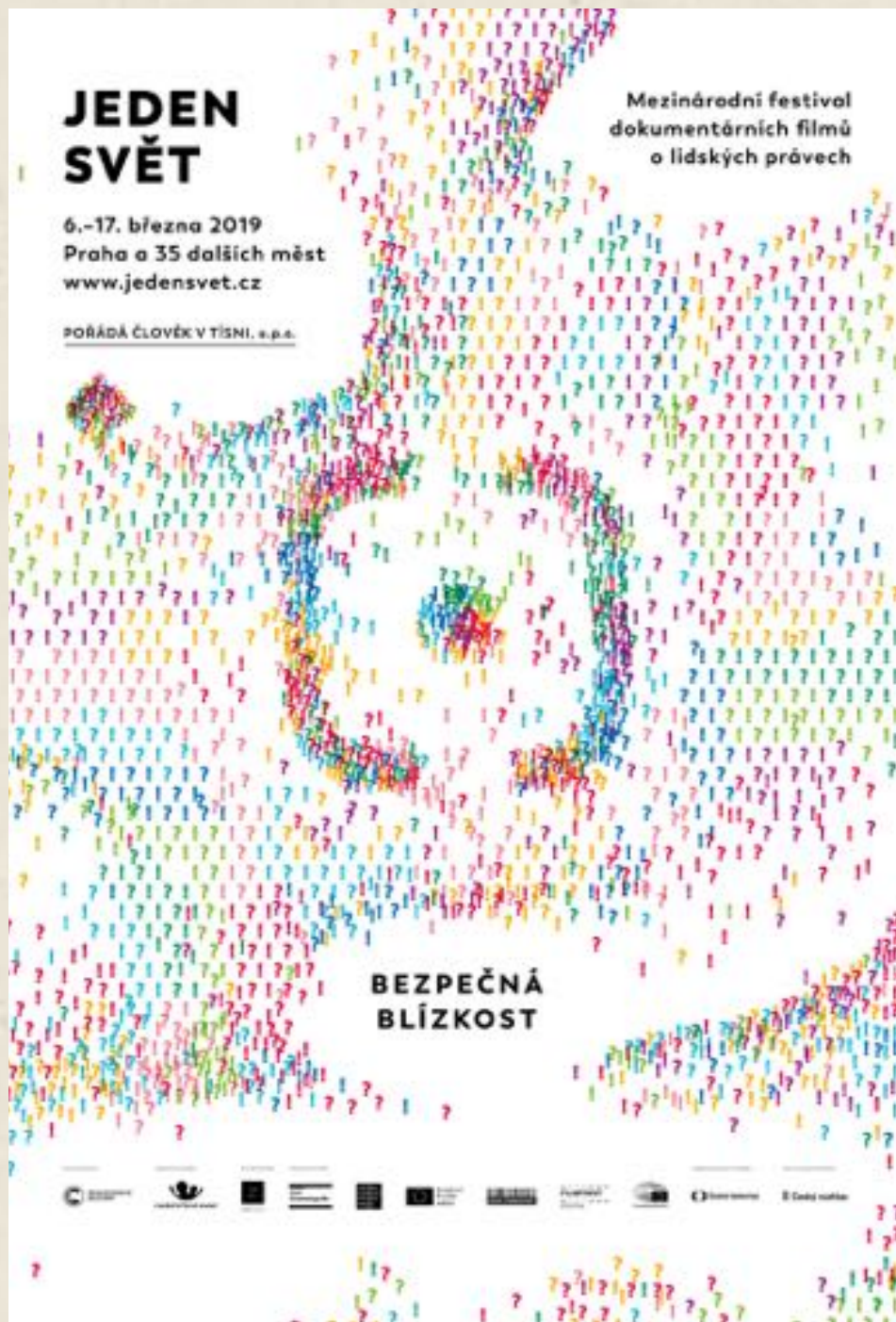
To je důvod, proč jsme se v letošním festivalovém tématu zaměřili na jedno klíčové slovo, a tím je **identita**. Definovat si svou identitu pro nás znamená někam se zařadit a naopak proti někomu jinému se vymezit, odlišit se. Vymezování se vůči sobě navzájem může vést k tomu, že se lidé sobě vzdalují – ale naopak to, že s někým sdílíme identitu, nás může sbližovat. Proto naše letošní motto zní: **Bezpečná blízkost**. Ta symbolizuje náš nejnižší možný společný jmenovatel – to, co všichni sdílíme, co nás spojuje, díky čemu si rozumíme.

Téma „bezpečné blízkosti“ je pro nás důležité také proto, že jedním z dlouhodobých cílů festivalu Jeden svět

je přibližovat lidem prostřednictvím dokumentárních filmů životy a příběhy z různých koutů světa, které jim mohou připadat vzdálené – ale právě po zhlédnutí filmu mohou zjistit, že mají s lidmi na druhém konci světa společného víc, než si myslí. Věříme, že díky dokumentárním filmům si můžeme být všichni o něco blíží.

Bezpečnou blízkost ukázal také zahajovací film Jednoho světa 2019. Ve snímku **Bohové z Molenbeeku** sleduje finská režisérka Reetta Huhtanen každodenní život několika dětí v bruselské čtvrti, která v médiích proslula především jako údajná líheň radikálů. Film poetickou formou ukazuje, jak přirozeně si navzájem rozumí děti různého etnického původu a různých náboženských vyznání, které k debatám o zásadních otázkách, jako je např. otázka existence Boha, přistupují s nevinnou otevřeností a dětskou zvědavostí.

KAMPAŇ A VIZUÁL

Kampaň festivalu připravilo stejně jako loni **Studio Matyáše Trnky** (ve spolupráci s **Matějem Růžičkou**). Barevné otazníky a vykřičníky, které zaplavují vizuál a rozpohybovávají festivalovou znělku, odkazují k tematice složitého vyjednávání osobní identity v nejistém a složitém společenském klimatu a hledání společných prostor pro vzájemné porozumění, a odráží tak hlavní festivalové téma **bezpečné blízkosti**. Někdy jsme si jisti svým místem ve společnosti, někdy se hledáme. Potkáváme lidi, kteří jsou nám blízcí, a cítíme, že s nimi máme mnoho společného, proti jiným lidem se zase vymezujeme. Proto spolu otazníky a vykřičníky v naší letošní kampani svádí souboj. Z jiného úhlu pohledu se však ukazuje, že bez ohledu na rozdílnost názorů jsme všichni obyvateli stejného místa, stejného vesmíru, stejného (jednoho) světa.

Jeden svět 2019

BEZPEČNÁ BLÍZKOST

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ

Filmy vynikající jedinečným autorským rukopisem a aktuálním, silným tématem, přinášející unikátní svědectví o stavu lidských práv. Soutěží o Cenu poroty za nejlepší film a o Cenu za nejlepší režii.

MÁTE PRÁVO VĚDĚT

Filmy odkrývající závažná porušování lidských práv a příběhy těch, kdo aktivně bojují za jejich dodržování. Soutěží o Cenu Poroty Václava Havla, ve které zasedají filmaři i lidskoprávní aktivisté z celého světa.

ČESKÁ SOUTĚŽ

Od roku 2017 Jeden svět představuje výběr aktuální české dokumentární tvorby, který hodnotí porota složená ze zástupců mezinárodních festivalů.

TEMATICKÉ KATEGORIE

V roce 2019 Jeden svět uvedl dvě tematické kategorie vycházející z hlavního festivalového tématu – identita a hledání bezpečné blízkosti.

???

Otazníky a vykřičníky z festivalového vizuálu pronikly i do názvů kategorií. Ta „otazníková“ se zaměřila na životní osudy lidí, kteří se svou identitou vymykají většině a bojují za společenské uznání. Často narážejí na nepochopení svých nejbližších i celé společnosti, a ukazují tak, že hledání osobní identity je často nejednoznačný a celoživotní proces.

!!!

Skupinová identita na úrovni národa či jiné společenské skupiny definované místem, kde její členové žijí, je společným tématem filmů v této kategorii. Její hrdinové jsou vtaženi do globálních dějů, které se různým způsobem promítají do lokálních událostí.

Osm každoročních tematických kategorií reflektujících dlouhodobě významná lidskoprávní témata letos doplnila „staronová“ kategorie krátkých filmů.

JEDEN SVĚT INTERAKTIVNĚ

Letos přinesl kromě kina virtuální reality poprvé také možnost vyzkoušet si tzv. rozšířenou realitu. Součástí VR programu bylo kino virtuální reality i speciální VR exhibice jednotlivých projektů. (více na str. 17).

CESTY KE SVOBODĚ

Filmy ze zemí, v nichž dlouhodobě působí společnost Člověk v tísni nebo k nimž v poslední době obrací svou pozornost.

ZEMĚTAJE

Klimatická změna, vymírání živočišných druhů, znečištění planety odpadem... Nikdy nebyla tato témata aktuálnější než dnes, a proto dostávají na Jednom světě stále větší prostor.

JEDNA NULA

Do světa jedniček a nul se přesouvá čím dál tím větší část našich životů. Jsou digitální práva lidská práva? A jak zajistit, že budou dodržována? Filmy v této kategorii mapují neznámá a často temná zákoutí internetu.

AŽ ŽIJE ŽIVOT

Příběhy lidí, kteří si uprostřed globalizovaného, unifikovaného světa hledají nové cesty, odmítají se podřít a ukazují, že je možné žít po svém i navzdory pravidlům a společenským očekáváním.

PANORAMA

I letos měli čeští diváci a divačky jedinečnou příležitost vidět nejúspěšnější dokumentární filmy, které uvedly a ocenily vyhlášené zahraniční festivaly – Sundan-

ce, Berlinale, Hot Docs, CPH:DOX nebo IDFA.

RETROSPEKTIVA

Svou tvorbu letos na Jednom světě představil jeden z nejslavnějších a nejuznávanějších dokumentaristů současnosti, na Oscara nominovaný americký režisér Matthew Heineman.

KRÁTCE A VÝSTIŽNĚ

Po několika letech se festival vrací ke krátké dokumentární formě. Krátké filmy nabízejí možnost zachytit ta nejaktuálnější témata a nechávají prostor pro debatu.

JEDEN SVĚT DĚTEM

Jeden svět myslí i na malé diváky a divačky a v této kategorii představuje filmy právě pro ně. Jde o krátké, dabované snímky, díky kterým se děti mohou seznámit se svými vrstevníky z celého světa a s jejich problémy a způsobem života. Pod vedením zkušených lektorů a moderátorů pak mohou o filmu diskutovat.

VÍTĚZNÉ FILMY

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ

CENA ZA NEJLEPŠÍ FILM

Kamenné srdce, r. Claire Billet, Olivier Jobard, Francie, 2019

Zdůvodnění poroty:

„Strhující pohled na osmiletou cestu afghánského žadatele o azyl ve Francii. Film nabízí pozoruhodný a mimořádně intimní pohled na zkušenost uprchlíka s dojemným a složitým rozřešením. Plynutí, tempo a struktura filmu vrství porozumění v průběhu času způsobem, který udržuje divá-

ka v soustředění od začátku až do konce. Tvůrci byli velmi ctižádostiví a své ambice úspěšně vtělili do jímavého vykreslení cesty od chlapectví k dospělosti, která se odvíjí v žalostných podmínkách.“

CENA ZA NEJLEPŠÍ REŽII

Odložený případ Hammarskjöld, r. Mads Brügger, Dánsko, Norsko, Švédsko, Belgie, 2019

Zdůvodnění poroty:

„Spletitý, detaily nabitý film odhaluje velikost režisérových ambic i jeho netradiční, sebeironický humor, s nimiž se zabývá zločinem, jehož dopady nás pronásledují

dodnes. Složitost a hutnost filmu odpovídá dostupnému materiálu a příběh udržuje diváka v nejistotě až do posledního okamžiku. Vytrvalá investigace v souboji s velkými penězi a státem šířenými lžemi vedená s buldočí neústupností.“

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY

Rekonstrukce Utøyi, r. Carl Javér, Švédsko, Norsko, Dánsko, 2018

Zdůvodnění poroty:

„Tento film jde daleko za hranice původního východiska a na příkladu těch, kteří přežili nejhorší teroristický útok v dějinách Norska, který si vyžádal 77 mladých životů,

ukazuje s brutální upřímností, jak se lidé vyrovnávají s nepředstavitelnými hrůzami. Čtyři přeživší se vrací ke svým traumatickým zážitkům prostřednictvím přímé rekonstrukce – a tento nebezpečný a pozoruhodný akt se ukáže být nesmírně silným a ozřejmujícím cvičením. Prostý rámec filmu provádí publikum zkušenostmi, o nichž se až příliš často dozvídáme ze zpráv. Film nabízí šokující a překvapivý pohled na paměť, žal a způsob, jakým se mladí přeživší pokoušejí pochopit nepochopitelné.“

POROTA VÁCLAVA HAVLA

CENA ZA NEJLEPŠÍ FILM

Tohle všechno musí skončit, r. Rehad Desai, Jihoafrická republika, Nizozemsko, Belgie, 2018

Zdůvodnění poroty:

„V pohodlí vlastního domova si dopřáváme luxus vybrat si krizi, o kterou se budeme zajímat především, ale teprve po hlubokých a někdy zdrcujících zážitcích z tohoto festivalu si člověk uvědomí, kolik takových konfliktů na světě probíhá. Jsou boje, v nichž se z obyčejných lidí stanou hrdinové, ať už jsou to dělníci, aktivisté, nebo studenti. Jeden z filmů všechny tyto skupiny propojil a ukázal úsilí lidí z různého prostředí, společenských tříd a rasového původu, lidí, kteří solidárně spolupracují a bojují za spravedlnost proti těm, kdo jsou u moci. A stejně jako je navzdory všem

neshodám sjednotil společný cíl, mohou sjednotit a inspirovat i nás.“

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY

Kam tě vítr zavane, r. Michel Toesca, Francie, 2018

Zdůvodnění poroty:

„V těchto posledních dnech jsme si připomněli, že náš bláznivý svět je plný báječných lidí, kteří jsou obyčejní, ale přesto schopní hrdinských činů a boje za život, který stojí za to žít. A občas je nejlepší volbou řídit se svým srdcem, i když to třeba může být nezákonné – zákon lze totiž změnit ku prospěchu celé společnosti.“

ČESKÁ SOUTĚŽ

CENA ZA NEJLEPŠÍ FILM

Dobrá smrt, r. Tomáš Krupa, Slovensko, Česká republika, Rakousko, Francie, 2018

Zdůvodnění poroty:

„Za nevtrávnou práci s kamerou, snahu nesoudit a filmařskou schopnost vystavět pronikavý portrét o právu člověka na důstojnou smrt.“

ZVLÁŠTNÍ CENA POROTY

Začít znovu, r. Eva Tomanová, Česká republika, 2019

Zdůvodnění poroty:

„Zvláštní cenu za vynikající střih porota udělila filmu, který vytvaroval léta sbírané

záběry do kompaktního, šokujícího a překvapivě roztomilého portrétu dvojice zatížené společenskými stigmaty i vlastními démony.“

CENA STUDENTSKÉ POROTY

#FollowMe, r. Nicolaas Veul, Nizozemsko, 2018

Zdůvodnění poroty:

„Tento snímek jsme vybrali, protože se bezprostředně týká takřka nás všech, mladých lidí. Díky němu jsme mohli nahlédnout pod pokličku věcí, o kterých tušíme, že se dějí, ale často si to ani nechceme připustit. Téma je atraktivně zpracované a film nás okamžitě vtáhl do děje. Věděli jste, že je například možné doslova si koupit imaginární sledovatele ve virtuálním světě? Můžeme opravdu klesnout tak hluboko, že naši popularitu bude určovat jen počet followerů? Tento film nás přiměl se nad tím zamyslet.“

CENA REGIONÁLNÍ POROTY

Rekonstrukce Utøyi, r. Carl Javér, Švédsko, Norsko, Dánsko, 2018

„Na vybraném filmu bychom rádi ocenili skvělou práci s kamerou a s emocemi, které jsou doslova čitelné v očích protagonistů. Volba prostředí a způsob uměleckého vyprávění odkazující na tvůrčí metody Brechta a Triera divákům skrze abstrakci

zprostředkovává autentický prožitek a ztotožnění se s protagonisty. Díky univerzalitě prostředí a vlastní fantazii si může divák prožít událost na vlastní kůži. Tento způsob pojednání zobecňuje událost pro jakékoliv místo na světě a upozorňuje, že by se tato událost mohla stát kdekoliv. Oceňujeme také všudypřítomný pocit zla, navzdory tomu, že útočníka skoro nevidíme a jeho jméno ve filmu ani nezazní. Vidíme tu i spojitost s festivalovým heslem „Bezpečná blízkost“, kdy ve filmu vidíme konfrontaci s instinktivností a pudem sebezáchovy, který z nás dělá v krajních situacích individualisty a vede k rozhodnutí nepomoci příteli v nouzi. Nejvíce nás potěšila katarze, ke které dojde na závěr filmu, nečekaný a potěšující optimismus je působivým kontrastem se závažnou tragédií, kterou ve filmu sledujeme.“

DIVÁCKÁ CENA

NADAČNÍHO FONDU

AVAST

Diváky nejlépe hodnoceným filmem Jednoho světa se stal dokument **Příběh cesty kolem světa** režisérské dvojice Gwendolin Weisser a Patrick Allgaier (Německo, 2017). Autorský snímek ukazuje netradiční způsob cestování, který se stává stále populárnější. Gwen a Patrick totiž svou čtyřletou cestu Asií a střední

Amerikou absolvují bez použití letadla — cestují stopem nebo autobusy, vlaky a v několika případech také na lodích. Poslední část zpátky domů do Německa nakonec dojdou pěšky.

Na druhém místě se umístil snímek **Všechny vůně Iráku** režiséra Leonarda Cohena (Francie, 2018). Diváky a diváčky také zaujal film slovenského režiséra Tomáše Krupy **Dobrá smrt** (Slovensko, Česká republika, Francie, Rakousko, 2018), který získal třetí místo.

Letos poprvé měli diváci možnost hlasovat také o **nejlepší pofilmovou debatu**. Bylo možné udělit jiné hodnocení filmu a jiné debatě, která na něj navazovala. Nejoblíbenější debatou se s přehledem stala ta po filmu **Punková odyssea** v kině Ponrepo, jejíž součástí bylo i překvapení – improvizované vystoupení Perttiho Kurikky, jednoho z protagonistů filmu a zakládajícího člena kapely Punkový syndrom. Pertti vystoupil v kostýmu upíra a a názorně předvedl, že punk rozhodně není mrtvý.

MLUVÍČÍ KINO

Mluvící kino se stalo součástí festivalového programu už podruhé. Do Prahy přijelo šest mezinárodně uznávaných odborníků na současná témata. Diskutovalo se o politické situaci v Maďarsku, klimatické změně, právech lidí s postižením, každodenním životě v Číně, postavení menšin v globalizovaném světě a nezávislé žur-

nalistice v Rusku. Krátké přednášky hostů doprovodily diskuze s publikem moderované předními českými novináři. Cílem programu Mluvící kino je nabídnout festivalovému publiku možnost nahlédnout vybraná témata v širším kontextu a z různých úhlů pohledu, často třeba i zproblematizovat to, jak je dané téma prezentováno v konkrétním filmu.

ROVNOST LIDÍ S POSTIŽENÍM PŘED ZÁKONEM: SKUTEČNOST NEBO ILUZE?

To, jak společnost zachází s lidmi, kteří se liší od většiny, je důkazem její vyspělosti a sebevědomí. Netyká se to jenom etnických menšin, ale také lidi s různými typy postižení. Jako právnička a aktivistka za práva neslyšících ve Spojených státech amerických se Talila Lewis zabývá v současné době hlavně diskriminací trestního zákona vůči neslyšícím. Založila dobrovolnickou organizaci HEARD, která se zastává nespravedlivě odsouzených neslyšících, a pomáhá neslyšícím ve vězení. Za svou práci Lewis získala řadu ocenění, včetně uznání „Bojovníci za změnu“ od Bílého domu za působení prezidenta Obamy. Diskuze následovala po krátkém filmu **Boj** (r. Violeta Ayala, Austrálie, Bolívie, Velká Británie, 2017), který novinářským způsobem zachycuje šokující situaci lidí s fyzickým postižením v Bolívii. Diskuzi moderovala Mariana Kopecká, moderátorka České televize.

RUSKO A NEZÁVISLÁ MÉDIA

Dmitrij Muratov, bývalý šéfredaktor jednoho z mála nezávislých médií v Rusku, týdeníku „Novaja gazeta“, zažil více než dvacet let politických a sociálních změn

v postsovětském Rusku jako redaktor a blízký kolega známých lidskoprávních aktivistů a novinářů, kteří často zaplatili za svou kritiku Kremlu vlastními životy. Zároveň je to také protagonista filmu **Novaja** (r. Askold Kurov, Rusko, 2018). V diskuzi, kterou moderoval ředitel společnosti Člověk v tísni Šimon Pánek, podal přímé svědectví o tom, jak dělat poctivou novinářinu pod neustálým dohledem státu a potenciálním ohrožením.

PRÁVA MENŠIN V GLOBALIZOVANÉM SVĚTĚ

Joshua Castellino, profesor práva a děkan právnické fakulty na londýnské Middlesex University, se dlouhodobě zabývá globálními právy menšin. Na toto téma publikoval několik monografií, spolupracuje s Organizací spojených národů a je aktivním členem několika různých expertních fór pro práva menšin. Loni se stal ředitelem uznávané organizace Minority Rights Group International, která přímo spolupracuje s protagonistkou filmu **Na jejích bedrech** (r. Alexandria Bombach, USA, 2018), nobelistkou Nadiou Murad. Diskuzi moderovala Nora Fridrichová z České televize.

KLIMATICKÁ ZMĚNA – PROBLÉM NÁS VŠECH

Obyvatelé národního státu Kiribati, o kterých vypráví film **Anoteho Archa** (r.

Matthieu Rytz, Kanada, 2018), pocítují dopady klimatické změny na vlastní kůži, ale nejsou sami – změny podnebí se začínají projevovat po celém světě. Co můžeme my, občané, udělat pro zmírnění často katastrofických následků globálního oteplování? O tom mluvila Joana Setzer, která pracovala osm let v Brazílii jako právnička se zaměřením na životní prostředí. V současné době se ve svém výzkumu na London School of Economics zaměřuje na vyjednávání změn legislativy, které reagují na klimatickou změnu, a specificky se soustředí na lokální klimatické politiky a opatření. Otázky jí pokládal Vojtěch Boháč, zakladatel a reportér platformy Voxpot.

ZA ZRCADLEM – JAK VIRTUÁLNÍ SVĚT PŘEVAŽUJE NAD REÁLNÝM

Pokud je náš offline život čím dál více sledován online, kdo nás vlastně ovládá? Jak virtuální realita ovlivňuje naše vnímání sebe samých? V současné Číně tráví lidé ze všech společenských vrstev stále více času sledováním streamovací služby WW, jejíž fungování odkrývá film **Streamující lidová republika** (r. Hao Wu, Čína, USA, 2018). Hostkou Mluvícího kina byla Andrea Střelcová, výzkumná pracovnice na francouzské vysoké škole ESSCA School of Management a Karlově univerzitě. Více než pět let žila a praco-

vala v Číně jako projektová manažerka pro EU instituce v oboru vědy, výzkumu a školství. Studovala mezinárodní vztahy, antropologii a čínštinu v Praze, Londýně, Pekingu a Taipei. Zabývá se mimo jiné vlivem vědy a technologií na čínskou společnost a veřejné zdraví v globalizované digitální éře. Diskuzi moderoval Ondřej Trhoň, moderátor Českého rozhlasu – Radia Wave.

ORBÁNOVO MAĎARSKO: KONEC DEMOKRACIE VE STŘEDNÍ EVROPĚ?

Dnešní politická situace v Maďarsku může být chápána jako výstraha pro zbytek střední Evropy. Víme ale, jak a proč se z Maďarska stala autoritářská „iliberální demokracie“? O tom hovořil antropolog a politolog, spoluzakladatel maďarské Strany zelených (LMP) Kristóf Szombati. Zabývá se výzkumem krajně pravicové politiky a jejího napojení na politický mainstream, působil jako hostující profesor na newyorské Columbia University a v roce 2018 mu vyšla kniha „Vzpoura provincií: anti-cikanismus a pravicová politika v Maďarsku“. Během diskuze rozporoval některé závěry filmu **Maďarsko 2018: Za oponou demokracie** (r. Eszter Hajdú, Maďarsko, Portugalsko, 2018). Otázky mu pokládal redaktor týdeníku Respekt Tomáš Brolík.

VIRTUÁLNÍ REALITA

27 PROJEKČÍ VE VR KINĚ

56 PROJEKČÍ
V RÁMCI VR EXHIBICE

708 NÁVŠTĚVNÍKŮ

Virtuální světy se stále rozpínají. Technologie, které si většina lidí spojuje hlavně se světem počítačových her, získávají stále významnější místo i v takových žánrech, jako je reportáž nebo dokumentární film. Od tradičních reportážních poloh se interaktivní dokumenty nyní více přiklání k žánru rekonstrukcí, ať už jde o rekonstrukce historických událostí, nebo rekonstrukce prožitkové, jež diváka přenesou do reálné situace, kterou by ale sám na vlastní kůži zažít nemohl. Kategorie Jeden svět interaktivně tak letos diváky a diváky zavedla do Amazonského pralesa, do těla uprchlice na cestě do Evropy nebo třeba dovnitř čínských napodobenin slavných světových památek. Celkem se v této kategorii představilo devět projektů.

Kromě virtuální reality dostupné divákům prostřednictvím speciálního VR kina se letos na Jednom světě také poprvé prezentovaly projekty tzv. **rozšířené reality** (AR – augmented reality). Ta pracuje s reálným prostorem kolem diváka, který má na hlavě speciální headset s polopropustnými skly. Technologie AR mu do zorného pole promítá hologramy, které reálný svět doplňují. Na Jednom světě letos s touto technologií pracovaly hned dva projekty. **Terminál 3** (r. Asad Malik,

USA, Pákistán, 2018) přenesl účastníky do výslechové imigrační místnosti na americkém letišti a v projektu **Awavena** (r. Lynette Wallworth, USA, Brazílie, Austrálie, 2018) se návštěvník pomocí magické knihy ocitl v příběhu o šamanské léčitelce.

VR kino i projekty rozšířené reality mohli diváci letos zhlédnout v prostorách Centra současného umění DOX.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Pofilmové debaty, které doprovázejí většinu projekcí, jsou na Jednom světě tradicí. Na vybrané filmy a na vybraná témata ale navazují i další doprovodné akce – například praktické workshopy, moderované diskuze, výstavy či koncerty. Doprovodný program vždy tematicky souvisí s konkrétním filmem či programovou kategorií a nabízí návštěvníkům možnost prohloubit si znalost o daném tématu či rovnou zjistit, jak se sami mohou zapojit do řešení konkrétních problémů.

Workshopy

Posledně jmenovaný přístup je vlastní především programu navázanému na tzv. impaktivní filmy. Jeden svět se sledování dopadu filmů věnuje dlouhodobě a vybrané filmy doprovází v tištěném programu i v kinech informace o kampani, která film provází, a praktický návod, jak se diváci mohou sami zapojit. Po filmu **Čas lesů** (r. François-Xavier Drouet Francie, 2018) tak následoval workshop **„Kudy dál v českých lesích“** s organizací Hnutí Duha, který touto interaktivní hrou ukázal, jaká je situace v českých lesích a jaké největší – legislativní – hrozby nyní čelí. Účastníci se také prakticky naučili, jak sázet nové stromy. Portrét talentované ukrajinské fotbalistky zachycený ve filmu **Domácí zápas** (r. Alisa Kovalenko,

Ukrajina, Francie, Polsko, Velká Británie, 2018) diváky nalákal na **fotbalový trénink** s dívčím oddílem SK Trefa. Extrémně komplikované a citlivé téma znásilnění na střední škole zpracovává film **Reds, do toho** (r. Nancy Schwartzman USA, 2018). Jak vysvětlovat intimní a složitá témata lidské sexuality dětem, a nepodcenit tak nic ve výchově? Na to odpověděly lektorky z organizace Konsent na workshopu **„Jak mluvit s dětmi o sexu“**.

Výstavy

Výstava **Kibera: příběh slumu** navazuje na stejnojmenný film (r. Martin Páv, Česká republika, 2018) natočený v prostředí jednoho z největších slumů v Africe. Autorem fotografií je Donwilson Odhiambo, který se v Kibere narodil a vyrostl. Don je mladou nadějí africké fotografie a jeho snímky si postupně nacházejí cestu ke globálnímu publiku.

Každý rok se v České republice připraví o život zhruba 1500 lidí. Ačkoli se v průběhu několika posledních desetiletí počet sebevražd stejně jako jinde v Evropě snižuje, stále větší procento mezi nimi zaujímají muži. Zabíjejí se čtyřikrát častěji než ženy. Cílem novinářského projektu serveru Aktuálně.cz s názvem **Nejsi sám** je přinést a analyzovat sérii řešení, která mohou přispět ke snížení sebevraždnosti mužů v Česku. Výstava představuje portréty několika mužů, kteří se o sebe-

vraždu pokusili a svěžili nám své příběhy, a přímo tak navazuje na film **Evelyn** (r. Orlando von Einsiedel Velká Británie, 2018) vyprávějící o hledání smíření po sebevraždě blízkého člověka.

Koncert

Nikaragujská zpěvačka a písničkářka **Gaby Baca**, angažovaná v řadě lidskoprávních projektů, je jednou z nejznámějších současných latinskoamerických hudebnic. Do Prahy přijela představit své živelné melodie a energické rytmy, jejichž prostřednictvím vypráví o dvou ústředních tématech svého života: lásce a svobodě. Hrdá lesba a zastánkyně práv žen vystoupila kromě samostatného koncertu také na slavnostním zahájení festivalu v Pražské křižovatce.

POROTA MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE

V porotě mezinárodní soutěže zasedli ředitelka umělecké a kulturní sekce organizace None on Record, která pracuje v oblasti digitálních médií s africkými LGBT komunitami, **Aida Holly-Nambi** z Ugandy, syrský režisér a scenárista **Talal Derki**, jehož dokument **O otcích a synech** byl letos nominován na Oscara, a **Will Tizard**, dokumentarista a novinář pracující v České republice, který je v současné době dopisovatelem časopisu Variety.

POROTA VÁCLAVA HAVLA

Porotu Václava Havla letos tvořili právnička a zakladatelka Centra pro spravedlnost a lidská práva na atlantickém pobřeží v Nikaragui **Lottie Cunningham**, egyptská aktivistka **Salma Said**, ředitelka komunikace a vedoucí dobrovolnického centra v Sacharovově centru v Moskvě **Polina Filippova**, maďarský politolog a ředitel think-tanku Republikánský institut **Csaba Tóth**, který bojuje za lidská práva a patří k hlavním kritikům vlády Viktora Orbána z řad občanské společnosti, a **Đoàn Bảo Châu** – vietnamský spisovatel a nezávislý žurnalista, který se ve své tvorbě věnuje tématům, jako je korupce a potlačování lidských práv ve Vietnamu.

POROTA ČESKÉ SOUTĚŽE

Porota hodnotící české filmy byla jako každoročně složená ze zástupců mezinárodních festivalů. Jejími členy byl americký dramaturg festivalu Sundance **Harry Vaughn**, výkonná ředitelka litevského lidskoprávního festivalu Inconvenient Films **Justė Zavišaitė** a indonéská dokumentaristka **Alia Damaihati**, která nyní působí jako ředitelka festivalu Festival Film Dokumenter.

REGIONÁLNÍ POROTA

Filmový duchodce z Loun **Jan Jíra**, pravidelná návštěvnice Jednoho světa v Ústí nad Orlicí **Marie Egydyová** a filmový nadšenec **Karel Kotěšovec** z Klatov letos přijeli do Prahy jako reprezentanti Jednoho světa v regionech. Regionální porota se sešla historicky poprvé a zasedli v ní lidé nominovaní organizátory regionálních festivalů.

STUDENTSKÁ POROTA

Členy letošní studentské poroty byli **Es-ter Hadašová**, studentka, která v Broumově založila studentský parlament, **Ondřej Nykl** z Malostranského gymnázia, který organizuje multižánrový filmový klub, a **Nikola Hlavatá**, která vede Filmový klub Jednoho světa na školách.

VYBRANÍ HOSTÉ JEDNOHO SVĚTA 2019

REETTA HUHTANEN

finská režisérka,
která osobně uvedla
zahajovací film
Bohové z Molenbeeku

PERTTI KURIKKA

punkový hudebník,
zakládající člen
kapely *Svátek
Perttiho Kurikky*
a protagonistka
filmu *Punková
odyssea*

MADS BRÜGGER

režisér filmu
*Odložený případ
Hammar skjöld*, za
který mj. získal cenu
za režii na festivalu
v Sundance

KALINA BERTIN

kanadská filmařka,
na Jeden svět
přivezla svůj unikátní
počin *Manická VR*
a připravila pro
festival masterclass

MATTHEW HEINEMAN

jeden z nejocetňovanějších
dokumentaristů současnosti,
režisér filmu *Město duchů*,
loňského vítěze divácké
ceny. V Praze představil svou
retrospektivu.

CHRISTIAN FREI

švýcarský režisér,
nominovaný na
Oscara, vítěz ceny
za režii na festivalu
v Sundance a autor
filmu *Genesis 2.0*

SØREN STEEN JESPERSEN

a **NASIB FARAH**
režiséri filmu *Ztracený bojovník*

CARL JAVÉR

režisér filmu
Rekonstrukce Utøyi,
který si z festivalu
odnesl hned dvě
ocenění

NANCY SCHWARTZMAN

americká režisérka,
producentka a společenská
aktivistka, autorka filmu
Reds, do toho!

RAMELL ROSS

režisér filmu *Hale
County ráno i večer*,
nominovaného
na Oscara
v kategorii nejlepší
dokumentární film

CENA HOMO HOMINI

Cenu Homo Homini uděluje Člověk v tísní od roku 1994 osobnostem a skupinám, které se významně zasloužily o ochranu lidských práv, demokracie a nenásilného řešení politických konfliktů. Mezi laureáty z předchozích let patří například čínský literární kritik a disident Liu Siao-po, ázerbajdžánský právník Intigam Alijev nebo ruská organizace Výbor na obranu proti mučení.

Letos ji 6. března na slavnostním zahájení převzala nikaragujská farmářka **Francisca Ramírez**, nazývaná Doña Chica. Této ženě se z obtížné pozice chudé farmářky podařilo mobilizovat statisíce lidí a společně s nimi požadovat možnost zapojit se do rozhodování o vlastním osudu v jedné z nejchudších zemí západní polokoule, kde již třináctým rokem vládne pevnou rukou prezident Daniel Ortega a jeho manželka Rosario Murillo. Kvůli svým aktivitám byla opakovaně zadržena, zažila šikanu i výhrůžky smrti a loni v srpnu musela ze země uprchnout.

Cenu převzala z rukou **sikjonga Lozanga Sanggjäho**, předsedy

tibetské exilové vlády a politického zástupce Jeho svatosti Dalajlamy, který během slavnostního večera vystoupil jako keynote speaker. Promluvil mj. o (ne)dodržování lidských práv v Číně a varoval, že osud Tibetu může v budoucnu čekat i další země.

„Je to pocta pro nás, pro naše rodiny i naši zemi,” říká o ceně Homo Homini Francisca Ramírez. „Cítím zodpovědnost pokračovat v tom, co jsme začali. Mým snem je Nikaragua, která bude postavená na rovnosti, kde nebude korupce, kde bude zajištěna svoboda, spravedlnost, demokracie a právní stát.”

JEDEN SVĚT PRO VŠECHNY

Nedílnou součástí festivalu Jeden svět se letos už potřetí stalo zapojení konceptu přístupnosti pod názvem **Jeden svět pro všechny**. Inkluzivně postavený osmičlenný organizační tým, který měl jednotlivá opatření pro zpřístupnění na starosti, rozšířil v roce 2019 nabídku o několik novinek.

Patřila mezi ně jednak profesionalizace **rezervačního systému** v podobě zvláštního emailu a telefonní linky určené seniorům a divákům s postižením a divákům, pro které může být důležité minimalizovat možný stres před návštěvou kina. Pro držitele karty ZTP/P či pro seniory nad 65 let jsme letos nabízeli snížené (poloviční) vstupné.

O linku i e-mail se letos postarali naši slabozrací kolegové ze spřízněné organizace SONS. Ti zároveň přichystali také tzv. itineráře neboli orientační pomůcky pro nevidomé a slabozraké diváky. Ti si mohli do svých telefonů stáhnout soubor s přesným popisem trasy vedoucí od nejbližšího uzlu MHD až do kina s příslušnou projekcí. Od SONS vzešel i návrh a realizace festivalových letáček v braillovém písmu, které byly k dispozici ve foyer vybraných kin.

I letos jsme se postarali, aby byla ve všech devíti pražských kinech, a navíc i dalších čtyřech festivalových prostorách, rozmístěna přehledná, výrazná (barevně kontrastní) navigace, usnadňující orientaci v příslušném prostoru nejen divákům s postižením, ale i ostatním. Částečnou prostorovou bariérovost některých z nich jsme navíc snížili zapůjčením a instalací dalších podpůrných nástrojů, jako jsou schodolezy, vozíky, plošiny či tzv. „lyžiny“. Snazší orientaci napomáhala také umístění technických plánek jednotlivých prostor ke vchodům kin. Letos vůbec poprvé byl divákům na vozíku zpřístupněn velký sál Lucerny.

O přístupnost tradičně dbáme také s ohledem na naše webové stránky. Ty byly letos opatřeny Deaf Friendly rozšířením (plug-inem) pro neslyšící diváky. Část webového obsahu tak byla těmto divákům dostupná prostřednictvím videí s textem i ve znakovém jazyce.

Na nevidomé a slabozraké diváky jsme stejně jako loni mysleli při pořizování audiostop. Pětici vybraných filmů jsme opatřili profesionálním audiopopisem, přibližujícím těmto divákům mimodialogové dění na plátně hlasem herečky Zuzany Stivínové. Pro účely kvalitního poslechu audiopopisů jsme zajistili dvě profesionální sady se sluchátky a stanicemi, které po skončení pražské části festivalu putovaly také do některých regio-

nů. Jen v Praze tak letos proběhlo celkem **15 projekcí** opatřených audiopopisem.

Oproti loňskému ročníku jsme v tomto roce zdvojnásobili počet filmů opatřených barevnými titulky pro neslyšící a nedoslýchavé. Bylo jich celkem **20** a naši diváci si mohli vybrat z celkem **56** pražských projekcí.

Stejně jako loni proběhly v Praze také **tři relaxované projekce**, liší se od běžných projekcí ztišeným zvukem, tlumeným osvětlením v sále a absencí reklam či trailerů před filmem.

Na diváky s postižením jsme nezapomínali ani v souvislosti s pofilmovými debatami a doprovodnými akcemi. **Dvanáct z nich** bylo opatřeno tlumočením do znakového jazyka, a to včetně zahajovacího a závěrečného ceremoniálu, během nichž probíhal v sále také simultánní přepis mluveného slova na plátno. Třešničku na dortu představovala i úvodní řeč ředitele festivalu Ondřeje Kamenického, který její část přednesl právě ve znakovém jazyce.

Na lidi s postižením nepohlíží Jeden svět zdaleka pouze jako na diváky. Kromě jejich přímého zapojení do organizačního týmu jsme letos několik z nich přivítali také mezi v našem dobrovolnickém týmu.

PROJEKCE V DATECH

Se skončením pražské části festivalu získal organizační tým JSpV k dispozici prostřednictvím rezervační linky také dílčí data týkající se návštěvnosti festivalu jednotlivými cílovými skupinami diváků s postižením a seniory. Množství diváků s postižením se navíc rozhodlo rezervační systém nevyužít, dá se tedy předpokládat, že konečná čísla jsou ještě vyšší.

- minimálně 47 lidí využilo audiopopisná zařízení
- festival navštívilo minimálně 34 lidí na vozíku
- festival navštívilo minimálně 34 neslyšících
- ZTP slevy využilo 41 seniorů

JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

Uskutečněných 168 projekcí pro školy letos navštívilo celkem **12 513 žáků** a **813 učitelů**. Z toho 110 projekcí z kategorie **Jeden svět dětem** bylo určeno mladším žákům základních škol (pásma kratších filmů, během nichž si s dětmi povídá moderátor) a 58 z kategorie **Jeden svět pro studenty a studentky** středoškolákům (výběr filmů z projekcí pro dospělé, po filmu se studenty zpravidla debatuje host). Dohromady se pro mladé diváky a divačky promítalo v 11 sálech pražských kin.

Výzvou bylo zařazení tématu sexuálního násilí v podobě snímku **Reds, do toho!** Několika projekcí tohoto filmu se jako hostka zúčastnila i režisérka snímku Nancy Schwartzman a pro práci s filmem vznikla speciální metodika ve spolupráci s organizací Konsent. Při promítání mohli studenti a studentky využít tzv. safe space, tedy bezpečný prostor, kam mohli kdykoliv během projekce odejít a popovídat si s proškoleným dobrovolníkem.

Největší zájem u škol vzbudil snímek **#FollowMe** režiséra Nicolaase Veula, který odkrývá zákulisí instagramové popularity a manipulace s ní spojené. Celkem 16 projekcí bylo plně zarezervováno téměř okamžitě. Film také získal **cenu Studentské poroty**, která toto téma označila za

zvlášť aktuální a důležité pro svou generaci.

I letos uspořádal Jeden svět **promítání pro rodiče s dětmi**, pásma krátkých snímků z kategorie **Jeden svět dětem**. Celkem tyto projekce navštívilo 469 diváků. Po víkendových akcích zpravidla následoval workshop. Například na film **Monzunová show** (r. Annelies Kruk, Anneke de Lin van Wijngaarden Nizozemsko, 2017) o nevidomém chlapci z Indie navazovala „bojovka“, během níž si děti mohly na několika stanovištích se zavázanýma očima vyzkoušet různé pomůcky pro nevidomé a slabozraké.

Jeden svět na školách funguje také celoročně a během roku navazuje spolupráci s aktivními mladými lidmi na středních či vysokých školách po celé České republice, ať už vedou studentský filmový klub, jsou občansky aktivní ve svém městě, nebo třeba zpracovávají příběhy lokálních pamětníků. Všechny studenty sdružuje v rámci tzv. **LEADr. KLUBU**, který měl v rámci festivalu v Praze setkání. Studenti tak měli možnost na soukromé projekci zhlédnout film **Ztracený bojovník** (r. Søren Steen Jespersen, Nasib Farah Dánsko, Keňa, Somálsko, Velká Británie, 2018) a poté v angličtině diskutovat s oběma jeho režiséry. Navštívili také film **Vynálezci zítřka** (r. Laura Nix, USA, 2018) a poté se účastnili panelové debaty s mladými vědci pod taktovkou Science Café.

FESTIVALS MEET FESTIVALS

Setkání zástupců filmových festivalů z celého světa nazvané Festivals Meet Festivals je již tradiční součástí Jednoho světa. Jednodenní program dává zahraničním profesionálům prostor pro diskusi, sdílení zkušeností a networking. Na setkání letos do Prahy dorazilo **46 účastníků z celkem 37 filmových festivalů z celého světa**, od USA a Kanady přes Jordánsko až po Hong Kong.

Každý ročník setkání se zaměřuje na vybrané téma týkající se organizace filmového festivalu – letošním tématem bylo personální obsazení festivalových organizačních týmů a jejich vnitřní fungování. Jednotlivé diskuzní bloky a workshopy se zaměřily na vytvoření různorodého a dynamického týmu, na duševní hygienu a prevenci vyhoření a také na interní komunikaci a rozhodovací procesy v týmech.

EAST DOC PLATFORM

Již po osmé se uskutečnilo největší setkání dokumentaristů ve střední a východní Evropě East Doc Platform, organizované Institutem dokumentárního filmu. Do Prahy ve dnech 9.–15. března zavítalo **350** filmových profesionálů z celého světa. Několika porotám se představilo zhruba padesát dokumentárních filmů v různých fázích vývoje a produkce, které bojovaly o ceny v celkové hodnotě **17 800 €**. Hlavní **Cenu East Doc Platform** v hodnotě **7500 €** udělila mezinárodní porota srbsko-chorvatskému snímku ***Museum of the Revolution*** (Muzeum revoluce) režiséra **Srdana Keči**, v němž autor zkoumá netradiční přátelství v ruinách nedostavěného velkolepého muzea. Zvláštní uznání získal český projekt Martina Páva ***Vlci na hranicích!***, zachycující extrémně odlišné reakce na návrat vlků do české krajiny.

Cenu HBO Europe v hodnotě 2000 €, jež pomůže dalšímu vývoji projektu, získala ruská režisérka **Anna Shishova-Bogolubova** za ***The New Imperium*** (Nové impérium). Koprodukční cena České televize patří česko-americkému **Manžel-**

ství tvůrců **Kateřiny Hager** a **Asada Faruqiho**. Zástupci televizního kanálu Current Time TV se rozhodli podpořit částkou 1500 € chystaný rusko-estonský dokument **Susanny Baranzhievy** a **Aleksandera Krylova** s pracovním názvem ***Rastorguev***. Cena Zlatý trychtýř pro projekt workshopu Ex Oriente Film, jenž během ročního cyklu zaznamenal největší pokrok, byla udělena česko-japonské režisérce **Haruně Honcoop** za její ambiciózní koprodukční ***Olympijský mezičas***, ve kterém se vydává do Číny, Japonska a Francie zkoumat dopady olympijských her.

Návštěvníkům a návštěvnicím Jednoho světa jsou volně přístupné akce určené veřejnosti – kromě prezentace českých filmů „Czech docs... Coming Soon“ letos například také panelová diskuze o ženách v dokumentárním průmyslu či masterclasses tvůrců Christiana Freie a Kaliny Bertin.

FESTIVALOVÉ PROSTORY V PRAZE

Jeden svět letos po dobu dvou týdnů promítal filmy v osmi pražských kinech – ve dvou sálech Městské knihovny v Praze, ve dvou sálech kina Světozor, v kině Lucerna, v obou sálech kina Atlas, v Bio OKO, v kině Evald, v Kině 35 ve Francouzském institutu a v kině Ponrepo.

VR kino a VR exhibice se poprvé představily v Centru současného umění DOX v Holešovicích.

Divácké centrum festivalu už po druhé obsadilo prostory centra Tibet Open House ve Školské ulici, kromě kavárny a festivalového stánku se tam také konala většina doprovodného programu. Dětský koutek se z diváckého centra přesunul do salonku Městské knihovny a nabídl dětem rozšířený program, například v podobě filmových workshopů.

Již tradiční infostánek v pasáži Lucerna letos poprvé fungoval i jako prodejní místo – v rámci tzv. centrálního asistovaného prodeje bylo možné si zde vyzvednout lístky (pro akreditované diváky) či využít asistence se zakoupením lístků přes internet.

Zahájení festivalu a slavnostní předání ceny Homo Homini se jako každoročně odehrálo v komorních prostorách Pražské křižovatky.

OHLASY HOSTŮ

- „Promítání v Praze pro mě bylo skvělou zkušeností. Nejvíce mě potěšilo aktivní publikum a skvěle vedená diskuze po filmu. Festivalový tým se o mě staral, jako kdybych byla speciální host – opravdu to moc oceňuji.“
- „Gratuluji ke skvělému festivalu a díky, že jsem mohl být jeho součástí! Rád se kdykoliv vrátím jako tvůrce, porotce, lektor, nebo prostě jenom návštěvník. A určitě doporučím všem svým kolegům v USA, aby na Jeden svět přihlásili svůj film.“
- „Festivalový tým odvádí skvělou práci, skvělý filmový program i doprovodné akce. Byla to pro mě fantastická zkušenost – díky.“
- „Bylo mi potěšením se festivalu zúčastnit. Spoustu jsem se toho naučila, potkala jsem zajímavé lidi z celého světa. Měla jsem pocit, že festival není jenom o filmovém programu, ale také o vztazích, komunitě, blízkosti a setkávání se.“
- „Festival byl pro mě skvělou zkušeností a opravdu na mě udělalo dojem, jak je dobře zorganizovaný... Díky ještě jednou za tuto příležitost. Dodalo mi to spoustu energie, abych jako právnička dál mohla bojovat za lidská práva a věřit, že moji lidé se jednou dočkají sociální spravedlnosti.“

OHLASY DIVÁKŮ

- „Pokud pominu samotné dokumenty, které byly silným zážitkem samy o sobě, tak nejintenzivnějším prožitkem pro mě bylo to, že tolik lidí věnovalo kus svého, v dnešní době tak drahocenného času k tomu, aby zhlédlo filmy o lidech, kteří na tom tak dobře třeba nejsou. Silné pro mě bylo také vidět emoce v tvářích lidí okolo a to, že jim dokumenty daly na mnoho věcí jiný pohled.“
- „Pro mě nejzajímavější filmový festival v ČR. Úžasný progres za poslední roky – jen tak dál!“
- „Ode mne vás čeká jediné pochvala. Festival Jeden svět je něco opravdu jedinečného. V mnoha ohledech mi otevřel oči a za to vám děkuji.“
- „Velice děkuji za organizaci festivalu, který dává náhled na situace, které se nám obecně celoplaňetárně úplně nedaří. A zároveň ukazuje i záblesky toho, že je cesta ven, byť složitá a dlouhá. Že jsou mezi námi nelhostejní lidé, kteří úsilí o nápravu nevzdávají, lidé, jejichž postoje a činy jsou inspirativní a následováníhodné. Že se může zapojit každý z nás podle svých schopností a možností.“

DIVÁCI A DIVAČKY

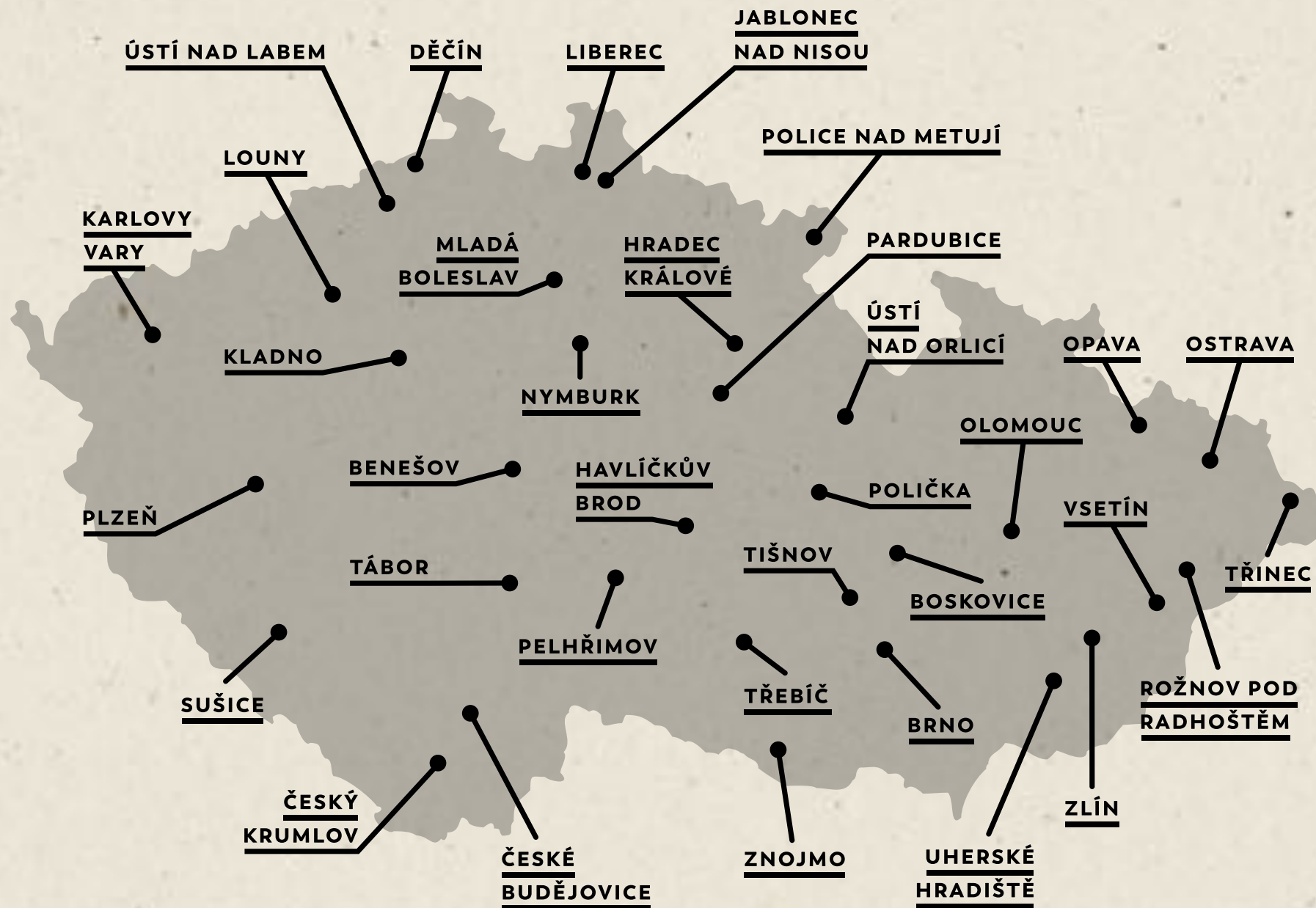
KDO JSOU DIVÁCI A DIVAČKY JEDNOHO SVĚTA A CO JE ZAJÍMÁ?

Dlouhodobě sledujeme naše publikum a jeho chování, ale také to, jakým způsobem návštěvníci festivalu vnímají samotné dokumenty a jaký potenciální dopad může mít sledování dokumentů na změnu chování či postojů. V roce 2019 jsme ve spolupráci s agenturou Kantar uskutečnili dotazníkové šetření, které se zaměřilo na všeobecné charakteristiky festivalového publika a jeho odlišnost od průměru populace v Česku.

- Mezi návštěvníky festivalu převažují ženy, lidé ve věku 26–35 let a lidé s vysokoškolským vzděláním.
- Celkem 20 % diváků tvoří studenti, převážně studující humanitních oborů.
- Pro většinu diváků je zdrojem informací internetové zpravodajství, sociální sítě a diskuze s přáteli, oproti průměrné populaci upozadují televizní zpravodajství.

- Oblasti, o které se diváci nejvíce zajímají, jsou zahraniční události a životní prostředí.
- Oproti ostatní dospělé populaci ČR se více zajímají o umění, historii a osobnostní rozvoj.
- Diváci festivalu se výrazně více zajímají o českou politiku, 41 % o ni má velký zájem, pouze 3 % se o ni nezajímají vůbec.
- Diváci festivalu oproti většinové populaci více diskutují o politických záležitostech, především o českých politických tématech.
- Postoj návštěvníků k Evropské unii je jednoznačně pozitivní. Pozitivní postoj zaujímá 81 % diváků.
- Dobrovolnickým aktivitám se alespoň jednou týdně věnuje 19 % diváků festivalu.

REGIONY

JEDEN SVĚT V REGIONECH

Během posledního pražského víkendu se festival přesunul do regionů, kde následně pokračoval až do poloviny dubna. Do pořádání Jednoho světa se v roce 2019 zapojilo celkem 35 českých měst. Jeden svět v regionech celkem navštívilo **82 690** diváků a divaček. Z toho školní projekce zhlédlo **53 484** studentů a studentek a **6 440** návštěvníků dorazilo na doprovodné akce.

Regionální část Jednoho světa probíhala v období 15. 3.–14. 4. 2019. Prvním festivalovým městem, které převzalo štafetu

hned po Praze, byla Třebíč, která zahájila českým filmem **Bratři Okamurovi** (r. Filip Remunda, Česká republika, 2019).

Zásadní letošní novinkou byla **regionální porota**. Každé město nominovalo svého zástupce. Podmínkou bylo, aby dotyčný nebyl přímou součástí festivalového týmu. Z nominovaných byli vybráni 3 porotci, kteří přijeli do Prahy první festivalový víkend a vybrali film, který bude následně zařazen do programu Promítej i ty! Vítězným snímkem se stala **Rekonstrukce Utøyi**, která zároveň získala i čestné uznání poroty v kategorii Mezinárodní soutěž.

Regionální koordinátoři také stále častěji pracují s konceptem **Jednoho světa**

pro všechny. V Karlových Varech, Sušici a Plzni se tlumočilo zahájení festivalu do českého znakového jazyka, v mnohých městech se tlumočily také debaty či probíhaly workshopy znakování. V Uherském Hradišti se velmi vydařil workshop **„Jak pracuje vodící pes“**. Jeho součástí byla také přednáška, jak vnímá návštěvu kina nevidomý či neslyšící divák a jak bychom s nimi měli komunikovat. V Třebíči uspořádali poprvé promítání přímo v domově pro seniory. Za prarodiči mohla dorazit vnoučata a dívat se společně.

Zajímavý je příklad z Mladé Boleslavi, kde spojili zpřístupňování festivalu pro nevidomé publikum s originálním **doprovodným programem – nočním během s čelovkou, jehož výtěžek byl věnován organizaci SONS**.

Běhalo se i v Karlových Varech. Každoroční **Běh pro Jeden svět** je určen úplně všem – sportovcům, běžcům, rodinám s dětmi, lidem na vozíku. Běžci jsou motivováni nejenom medailí, ale i vstupenkou do kina, kterou získají za účastnický poplatek.

Originální propagaci festivalu vymysleli také organizátoři z Českého Krumlova a i letos zopakovali **happening na náměstí**. Účastníci si mohli zahrát deskové hry, šachy, ale také židličkovanou. Prostor byl doplněn o vizuál festivalu, nechyběla ani hudební produkce a výtvarné workshopy. Happening tradičně pořádají také v Táboře – tam jste se na náměstí mohli zastavit pro „objetí zdarma.“

JEDEN SVĚT V BRUSELU

Letošní, již 13. ročník Jednoho světa v Bruselu pokračoval v úspěšné tradici promítání vybraných festivalových filmů publiku složenému ze zástupců odborné veřejnosti, pracovníků evropských institucí i běžných návštěvníků. Porota složená ze zástupců lidskoprávních organizací ocenila dokument **Vše v pořádku** režiséra Tuki Jencquela (Německo, Venezuela, 2018). Prostřednictvím osobních příběhů lidí zasažených probíhající krizí ve Venezuele sleduje film zhroucení systému zdravotní péče v zemi. *„Vítězný film umožňuje zvyšovat povědomí o současném problému a zároveň zdůrazňuje význam ekonomických a sociálních práv (včetně práva na zdravotní péči) coby základních lidských práv. Navzdory geografické vzdálenosti nabízí film paralely se současnou situací v evropských zemích, v nichž se právo na zdravotní péči stává politickým tématem,“* zdůvodnila své rozhodnutí porota.

Kritická situace ve Venezuele, z níž politická krize vyhnala již více než tři miliony lidí, a zásadním způsobem tak ovlivnila životy dalších desítek milionů, rezonovala nejen

u poroty, ale také u bruselského publika. Debata po projekci filmu v kině Cinema Galeries vyvolala otázky po konkrétní pomoci v této zemi a zdůraznila nutnost podporovat tamní občanskou společnost i trvat na svobodných a demokratických volbách, v nichž si budou obyvatelé Venezuely moci sami vybrat, kterou cestou se chtějí ubírat dál. Osobní výpovědi přispěla také **venezuelská aktivistka Aixa Armas**, jejíž organizace Mujer y Ciudadania podporuje občanskou participaci a práva žen.

Zvláštní uznání poroty získal film **Novaja** režiséra Askolda Kurova. Každodenní chod redakce jednoho z nejvýznamnějších ruských nezávislých médií je v něm zachycen především očima Dimitrije Muratova, který byl v době natáčení šéfredaktorem. Několik novinářů z redakce Novaja přišlo během své práce o život – starosti o bezpečí a zdraví reportérů však zdaleka nejsou jediným problémem, kterému v Rusku čelí nezávislí novináři. Jeden svět v Bruselu zakončil slavnostní ceremoniál, během kterého režisér vítězného filmu Tuki Jencquel osobně převzal cenu. Závěrečný večer uzavřel šest dní projekcí a debat o případech porušování lidských práv, celkem z devíti různých

zemí světa. **Dvanáct veřejných a tři školní projekce navštívilo celkem 1120 diváků a divaček.**

V porotě festivalu Jeden svět v Bruselu 2019 zasedli:

Adam Shapiro

(Front Line Defenders)

Alex Mik

(Fair Trials)

Elena Crespi

(International Federation for Human Rights)

PROMÍTEJ I TY!

Celoroční online videotéka www.promitejity.cz, která nabízí zdarma ke stažení vybrané filmy z Jednoho světa, se za více jak deset let existence proměnila v největší alternativní systém distribuce dokumentárních filmů v ČR.

Do sítě promítačů a promítaček, kteří pořádají projekce po celé ČR, ať už v kině, kavárně, nebo u sebe doma v obýváku, je v tuto chvíli zaregistrováno 1800 lidí. Během Jednoho světa v Praze se pravidelně pořádá setkání těch nejaktivnějších.

Pro rok 2019 je nachystáno celkem šest filmů z Jednoho světa 2019 – první z nich, **Bohové z Molenbeeku** režisérky Reetty Huhtanen, je dostupný od června. Poetické zachycení přátelství třech dětí z etnicky i nábožensky odlišného prostředí natáčela režisérka v bruselském Molenbeeku, který si vysloužil mediální reputaci jako „líheň radikálů“. I tyto události jsou ve filmu na pozadí dětského prožívání každodennosti zachyceny. Letošní šestici doplní aktuální výběr 65 dokumentárních filmů, které jsou v současné chvíli na webu www.promitejity.cz ke stažení.

Novinkou je zařazení filmu oceněného regionální porotou – tím je letos **Rekonstrukce Utøyi** režiséra Carla Javéra, mrazivý scénický experiment rekonstruující tragické události masakru spáchaného Andersem Breivikem.

Další novinkou jsou pak úvodní projekce nově zařazených filmů prostřednictvím tzv. site-specific promítání. První z nich proběhne

v červnu a dále pak každý měsíc po celé České republice ve spolupráci s místními promítači. Na další se můžete těšit během Letní filmové školy v Uherském Hradišti, kde v letním kině na náměstí poběží **Sakawa** (r. Ben Asamoah, Belgie, Nizozemsko, 2018) – zábavný a intimní dokument o lidech z Ghany, kteří si našli nový způsob živobytí – okrádání bohatých lidí ze západu na online seznamkách.

SAVE THE DATE!

JEDEN SVĚT 2020

5 - 14/3/2020

PRAHA

Jeden svět
Mezinárodní festival dokumentárních
filmů o lidských právech

Pořádá Člověk v tísní, o. p. s.
Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2

Facebook: [@jedensvet](#)
Twitter: [@jedensvet](#)
Instagram: [@jedensvetcz](#)
E-mail: info@jedensvet.cz

www.jedensvet.cz